

Anna Rudzka

(Katedra Historii Sztuki i Teorii Kultury,
Wydział Zarządzania Kulturą Wizualną,
Akademia Sztuk Pięknych, Warszawa)

111

Polska grupa „Kapitol” w Rzymie Mussoliniego

Dzieje grupy polskich artystów plastyków „Kapitol” są mało znanym epizodem działalności Polaków we Włoszech w dwudziestolecie międzywojennym. Celem pracy jest próba rekonstrukcji dziejów grupy i losów jej poszczególnych członków.

Kwerendy w archiwach, analiza ówczesnej prasy oraz nawiązane kontakty z rodzinami niektórych artystów pozwoliły na ustalenie pełnego składu grupy, jej działań związanych z organizacją wystawy oraz postawienia hipotez co do jej dalszej historii.

Grupa zawiązała się w Rzymie w 1936 roku, skupiała malarzy i rzeźbiarzy zarówno osiadłych od dawna w Wiecznym Mieście, jak i nowych przybyszy. Należeli do niej: Antoni Madeyski, Wiktor Mazurowski, Jan Dzieślewski, Stefan Bakałowicz, Bolesław Mikulski, Leon Siemiradzki, Leonard Kociemski, Michał Paszyn, Józef Gosławski, Krystyna Dąbrowska, Jadwiga Bohdanowicz. „Kapitol” nie miał charakteru programowego, w piśmie skierowanym do Instytutu Propagandy Sztuki w Warszawie deklarowano chęć skupienia wszystkich polskich artystów działających we Włoszech. W maju 1936 roku w Palazzo Doria miała miejsce wystawa „Kapitolu”. Wydano wówczas ilustrowany katalog, a w prasie krajowej pojawiły się wzmianki o wystawie. Niektóre eksponaty nawiązywały do aktualnej sytuacji politycznej (wojna włosko-abisyńska).

W wyniku badań udało się częściowo ustalić włoski dorobek artystyczny członków grupy i jego – nierzadko dramatyczne – losy. Znaczenie grupy „Kapitol” można w pełni określić po przeprowadzeniu szerszych badań polskiego środowiska artystycznego w międzywojennym Rzymie.